

Wielkiego

Xięstwa

P O Z N A Ń S K I E G O.

Nakładem Drukarni Nadwornej *W. Dekera i Spółki.* — Redaktor: *A. Wannowski.*

№ 17. — W Piątek dnia 20. Stycznia 1837.

Wiadomości krajowe.

Z Berlina, dnia 18. Stycznia.

Wyjechał stąd: Szambelan, nadzwyczajny Poseł i pełnomocny Minister przy dworze król. angielskim, Baron Bülow, do Londynu.

~~~~~

Wiadomości zagraniczne.

Francya.

Z Paryża, dnia 7. Stycznia.

Posiedzenie Izby Deputowanych z d. 6. Stycznia. Wielki Zachowawca pieczęci przelożył znowu już na dwóch poprzedzających posiedzeniach rozbierny projekt do prawa dotyczący się odpowiedzialności Ministrów. Następnie podał zupełne prawo o urządzeniu Rady Stanu. Pan Minister spraw wewnętrznych dowodził konieczności prawa, zapewniającego rządowi wyłączne używanie telegrafów. Projekt ten, stanowiący jeden tylko artykuł, wzbudził niejako szemranie na ławkach opozycji. Brzmi on: Dający bez pozwolenia znaki z jednego miejsca na drugie, czyli téż za pomocą machin telegraficznych, ulegnie uwięzieniu od 1 miesiąca aż do roku i karze pieniężnej od 1000 — 10,000 franków. Sąd powinien zarazem nakazać, aby stanowiska, ma-

chiny, albo inne używane znaki zniszczono. Na obronę tego projektu rozprawiał Minister bardzo obszernie o nadużyciach wynikających z prywatnego użycia telegrafów. Nietylko bowiem handel na tém uciepić może, gdy pojedyncze osoby chwycyłyby się z uszczerbkiem ogółu nieprawnych spekulacji, ale także i bezpieczeństwo państwa mogłoby być tym sposobem zagrożone, ile że rozkazy rządowe łatwo by pomieszać się mogły z rozkazami buntowników. Zapytał się, czyliby powstania w Nantes, Strasburgu, Lugdunie, St. Etienne i Marsylii było można tak szybko przytłumić, gdyby buntownicy telegraficznych zawiadomień użyć byli mogli; tym bowiem sposobem byłiby wiadomości swoje z zatrważającą szybkością szerzyli i całą Francją niespokojności nabawili. Już, mówił dalej, urządzono tajemne telegraficzne linie między Paryżem a Rouen i na innych gościńcach. Używano ich dotąd tylko dla zawiadamiania o stanie papierów, ale któż użycie ich nadal ograniczyć potrafi? Następnie zdaje Minister sprawę o telegrafie w Tours, za pomocą którego (jak się dawniej namieniło) dawano małoznaczne na pozór znaki względem spekulacji handlowych, z których między Bordeaux a Paryżem korzystano. Niebezpieczną zatem jest rzeczą cierpieć zakład, który równie dla sprawy ogólnej jak dla pojedynczych osób szkodliwym stać się

może. — Dalej przelożył Minister prawo dotyczące się domów obłąkanych, następującej treści: 1) Nikogo nie można osadzić w domu obłąkanych bez upoważnienia Prefekta. 2) Upoważnienie to wydawane być powinno na wniosek krewnych. 3) W nagłych przypadkach mogą być użyte środki zaradcze w skutek świadectwa lekarza i osoba może być pozbawiona wolności; w ciągu przeciw 24ch godzin Prefekt o tém zawiadomiony być powinien. — Inne artykuły, w liczbie 14, oznaczają bliżej formalności, jakich w takim razie przestrzegać trzeba.

Przybył tu Hrabia Sebastyani, Poseł francuzki przy dworze angielskim, i miał wczoraj posłuchanie u Króla. Uwolnienie od obowiązków Pana Sebastyaniego ma potrwać aż do Maja. Przybył tu także Xiążę Montebello z Szwajcaryi, i w ostatnich czasach tylokrotnie wspominany General Rigny z Tulonu. Pierwszy chce się znajdować na posiedzeniach Izby Parów i processie Meuniera, drugi oczyścić się z uczynionych mu zarzutów. Miał on już posłuchanie u N. Pana.

(Gal. Mess.) — Stanowisko przeszłego Ministeryum względem terażniejszego coraz bardziej na jaw występuje, a szczególniej Pan Thiers ma przybierać bardzo drażliwy charakter. Już porównują położenie jego z położeniem Pana Lafitta względnie do rewolucyi lipcowej. Byłaby to Nemesis czasu.

Pan Saint-Marc-Girardin, Sprawozdawca adressowj Kommissyi, przeczyta dziś swój projekt Kommissyi. W poniedziałek zostanie zapewne Izbom przelożony, a tak w środę lub czwartek rozpoczną się nad nim obrady, które, wnosząc z liczby zapisanych dotąd deputowanych około 10 dni potrwać.

Nie ulega teraz żadnej wątpliwości, powiada la Paix, że Meunier ważne rzeczy zeznał. Należał on do tajnych towarzystw, zmierzających do zabicia Króla. Znajdują się zatem takie towarzystwa w Francyi; wiedziano o tém dawno, ale nie posiadano przekonujących dowodów tak jak teraz. Na wielką przeto zasługiwałby rząd naganę, gdyby nie wezwał Izby do ustanowienia zaradczych środków przeciw towarzystwom, na łonie których tak okropne plany układane bywają.

Z dnia 9. Stycznia.

Izba Parów odbyła dzisiaj nadzwyczajne posiedzenie, poświęcone wyłącznie obradom nad projektem do adressu. W gieldzie dzisiejszej usiłowano podnieść kurs papierów skarbowych; ale to się nie powiodło. Oczekują z niecierpliwością wypadków narad na łonie Kommissyi adressowj, lubo nie wątpią, że Ministeryum zwycięstwo odniesie. Renta

czynna hiszpańska ciągle się trzyma, chociaż wiadomości z nad granicy po zajęciu Bilbair wcale małoznaczne. Legitymiści twierdzą, że Karoliści w obecnej chwili Bilbao w rozciąglejszym obrębie blokują i wszelkie związki z miastem przecinają.

Z dnia 10. Stycznia.

Gazety dzisiejsze obejmują obszernie mowy miane w Izbie Parów w przedmiocie obrad nad projektem do adressu. Ściągają się prawie jedynie do spraw hiszpańskich. — Obok tych rozpraw umieścili równie obszernie sprawozdanie względem czynności sądowych w Strazburgu w sprawie zamachu z dnia 30. Października r. z.

Odpowiedzialni wydawcy gazet „Gazette de France“, „Quotidienne“ i „France“ stanęli wczoraj przed tutejszym Sądem Assyzów zaskarżeni o trojaki wykroczenie, t. j. o targnięcie się na prawa przez naród Królowi nadane, na porządek następstwa tronu i o wychwalanie innej formy rządu, nie zgadzającej się z kartą r. 1830. Wykroczenia te znajdują się w ogłoszonym przez te dzienniki artykule z Gorycyi (Görtz), w którym szczegółowe wiadomości o zachowanych przy pogrzebie Karóla X. formalnościach i o dalszem rodziu jego postępowaniu podano. Po nadaremny wniosek wydawcy „Gazette de France“, aby sprawę jego od processu dwóch drugich dzienników odłączono, oddalił się tenże i został zaocznie na 4miesięczne uwięzienie i 3000 frank. kary pieniężnej skazany. „France“ i „Quotidienne“ stanęły wprawdzie w obronie własnej, ale i te uznano winnemi i skazano każdą na dwumiesięczne uwięzienie i 1500 fr. kary.

Monitor dzisiejszy podaje następujące dwie telegraficzne depesze: „Bajonne, dnia 5. Stycznia o 2. godz. Dnia 1. m. b. dzierzyli obie strony swoje resp. stanowiska. Espartero stał w Bilbao, Karoliści między Guadalcano i Miravelles, Don Carlos ciągle w Durango. Villareal podał się do dymissyi, którą przyjął.“ — „Bajonne, dnia 5. Stycznia o 4tej godzinie. Infant Don Sebastian mianowany naczelnym wodzem; przydano mu Morenę jako szefa sztabu głównego a Villareala jako adjutanta. Eguja mianowany Ministrem wojny.“

Projekt do adressu, odczytany dzisiaj przez Pana Saint-Marc-Girardin w Izbie Deputowanych, nie jest niczem innem, jak opisaniem mowy od tronu. Obrady nad nim rozpoczną się d. 12. m. b. (*)

*) W ostatnim tu do Poznania nadeszłym numerze Gazety Rządowej z d. 18. Stycznia ogłasza redakcyja tej gazety, że pocztą z Francyi i zachodnich Niemiec przy zamknięciu biura i ukończeniu numeru jeszcze nie były nadeszły.

Hiszpania.

Gazety francuskie obejmują następujące piśmo z Madrytu z d. 30. Grudnia. „Osobisty wpływ słusznie i powszechnie szanowanego Prezesa Rady Calatrava sam tylko potrafi trwałość Ministerium terazniejszemu na czas niejaki zabezpieczyć. Mendizabal zapada od dni kilku na zapalenie gardła, a choroba ta niepozwała mu interesom skarbowym równą poświęcać gorliwość, jak dawniej, a niedołążność Ministra wojny Rodriguez Vera już się stała przysłowiem. — Stany, owo z rewolucyjnych zarodków powstałe zgromadzenie, odbywają obecnie swe czynności z konstytucyjnym umiarkowaniem. Przyjmowane stopniowo przez Izbę zasady konstytucyi mogłyby pomyślnie wydać skutki i przyłożyć się do utwierdzenia rozumnego rządu, gdyby tylko uzdatnieni mężowie u stępu stanęli, ale na tych w Hiszpanii tak zbywa, jak na dobrych generałach. — Przyjęcie zasady bezpośrednich czyli prostych wyborów przez Stany, jest ważnym istotnie zdarzeniem. Kilku deputowanych, co za tym środkiem głosowali, sami się takim sposobem z Izby wygnali. Wszyscy umiarkowani zadowoleni są z przyjęcia środka, który później tryumf ich politycznych zasad sprowadzi, bo od tej chwili panowanie zagorzalców z r. 1812 ustało. — Barcelona, wedle pogłoski, groziła, że się chce ogłosić niezawiała; przedsięwzięto nawet sekretnie poszukiwania, czy gdzie jeszcze nie istnieje jaki potomek starodawnych Hrabów Barcelońskich, aby tego na czele rządów postawić. Wszakże twierdzą obecnie powszechnie, iż miasto to zamiaru tego się rzekło i że wszelka w tej mierze obawa ustąpić powinna. Gwardya narodowa, kupcy i właściciele Barcelońscy postanowili prosić Stanów o zmniejszenie Janty uzbrojenia i municypalności, rozumiejąc, że te dwa ciała magistraturalne nierząd szerzą i popierają. — General Aldama, General-Kapitan Sewilejski, udał się do Kadyxu, gdzie się zjawiska nieukontentowania objawiają.“

Z Madrytu, dnia 31. Grudnia.

General Evaristo San Miguel cierpi czasem napady pomieszania zmysłów. Niedawno, w skutku takiego napadu, młoda dama w Saragossie, u której się znajdował, wyskoczyć musiała z okna, i zabiła się. Dziś nad przypadkiem tym naradzały się Stany i Minister wojny oznajmił, że General Evaristo został złożony z urzędu Generalnego Kapitana Aragonii.

Na zapytanie, jaki jest plan wychowania Królowej Izabelli, oświadczył P. Calatrava, iż dotąd sama Królowa Rejentka zatrudnia się nauką córek swoich.

Z Oñate donoszą, że Don Carlos, dla słabości, łóżka swego nie opuszcza.

W Barcelonie jest już w obiegu nowa moneta z popiersiem i herbem Hrabów Barcelony.

Niemcy.

Z Frankfurtu n. M., d. 11. Stycznia.

Zdarzenie wczoraj wieczorem przed 8. godziną tu zasła sprawiło wielkie wrażenie. Sześciu akademików albowiem z przyczyn politycznych, t. j. uczestniczenia w zaburzeniach z dnia 7. Kwietnia 1833. r. więzionych, uszło szczęśliwie z więzienia swego na tak nazwanym Konstabler odwachu, a razem z nimi uciekł też dozorca więźniów Jan Geiger z Orb. Ten człowiek właśnie, jak się zdaje, kierował całym planem ucieczki i przyprowadził go do skutku. — Owi sześciu akademicy — Edward Fries z Grünstadt, Fryderyk Handschub z Niederwern, Ernest Matthiae z Grünstadt, Wilhelm Obermüller z Karlsruhe, Ignacy Sartori z Würzburga i Wilhelm Zehler z Nürnberga — byli wyrokiem sądowym z dnia 19. Października 1836. roku na dożywotnie skazani uwięzieniem w domu poprawy. Policja i sądy śledztwa swe niezwłocznie rozpoczęły i z wielką powszechnie oczekują ciekawością wypadku tychże; zdaje się albowiem, że oprócz dozorczy więzienia i inne osoby uchodzącym do pomocy.

Włochy.

Z Rzymu, dnia 27. Grudnia.

Otrzymałszy wiadomości z Malty, stosownie do których okręt z Konstantynopola powietrze morowe do wyspy tej sprowadził, tak dalece, że żadnego statku z Malty do portów neapolitańskich wędcej nie przypuszczają. Przyszła poczta z południowych stron pokaże, o ile pogłoska ta prawdziwa.

Nastąpiło już wymienione niedawno posunięcie niektórych Prałatów na wyższe stopnie. Nuncyusz w Neapolu, Monsignore G. Ferretti, mianowany Biskupem Monte Fiascone i Cornelo w miejsce zmarłego Kardynała Velzego. Nuncyuszowi w Monachium, Monsignore Meray d'Argenteau, rodem z Leodyum, ofiarowano miejsce *Uditore generale della Reverenda Comara Apostolica*; jeżeliby on zaś miejsca tego nie przyjął, otrzyma je Monsignore Luigi Amat di S. Filippo e Sorso, były Nuncyusz w Madrycie. Do obydwóch posad przywiązana jest promocya na Kardynała. Następcy dwóch Nuncyuszów jeszcze nie mianowani. Monsignore Bafalo della Valla został *Uditore della Sacra Rota* w miejsce zmarłego Monsignore De Cupis; a Monsignore Lippi otrzymał miejsce jego przy Segnaturze.

ZAPOZEW EDYKTALNY.

Na dobrach Turkowie powiatu Bukowskiego, które niegdy do konkursu Nepomucena Lutomskiego należały, jest pod Rubr. III. No. 6. kaucya w ilości 2,500 Tal. zabypotekowana, którą owczasowy właściciel Nepomucen Lutomski, nieletnim Antoniego Lutomskiego i Król. Kollegium Pupillarnemu w Poznaniu, na to wystawił, że Antoni Lutomski część majątku macierzystego nieletnich swych dzieci, po dojściu pełnoletności tychże, w ilości 2,500 Tal. wypłaci. — Gdy się zaś do kaucyi téj prawo mające dzieci Antoniego Lutomskiego, przy konkursie niniejszem dotychczas nie zgłosili i zmiejsca zamieszkania swego nieznajomi są, przeto pozywamy ich niniejszem publicznie, aby się z swemi pretensyami do téjże hypoteki mianem, najpóźniej w terminie na

dzień 30go Marca 1837 r.

zrana o godzinie 10tej przed deputowaniem naszym Referendaryuszem Dauglas wyznaczonem zgłosili, gdyż w razie przeciwnem z wszelkimi swemi pretensyami do masy prekludowanemi zostaną, i im na tenczas względem tychże naprzeciw drugim wierzycielom wieczne milczenie nakazanem będzie.

Poznań, dnia 8go Listopada 1836.

Królewski Główny Sąd Ziemiański.
Wydział pierwszy.

SPRZEDAŻ KONIECZNA.

Sąd Ziemsko-miejski w Szrodzie.
Należące do pozostałości Michała Ludwica grunta składające się:

- z 4½ kwarty roli na 1,740 Tal. oszacowanej,
- z domu mieszkalnego z przynależnościami pod Nm. 2. tu w rynku położonego,
- z domu mieszkalnego z przynależnościami pod Nm. 163. na tutejszym przedmieściu położonego,
- z Mielucha z przynależnościami pod Nm. 187. tu w miejscu położonego i
- z młyna wietrznego z przynależnościami tu w miejscu pod Nm. 3. nad drogą Gnieźnieńską położonego.

Grunta ad b — c, na 1,553 Tal. ocenione, drogą koniecznej subhastacyi

w dniu 28go Kwietnia 1837.

przed południem, o godzinie 10tej w miejscu zwykłym posiedzeń sądowych najwięcej dającemu mają być sprzedane.

Taxa, wykaz realności i warunki, pod którymi sprzedaż nastąpić ma, w Registraturze naszej we wydziale C. przeglądane być mogą.

Zarazem wzywają się wszyscy, którzy do gruntów sprzedać się mających mniemają mieć

prawa realne, aby takowe najpóźniej w powyższym Terminie oznajmili, gdyż w razie przeciwnym z nimi prekludowanemi i wieczne milczenie im nałożone być ma.

Szroda, dnia 7go Stycznia 1837.

Król. Sąd Ziemsko-miejski.

OBWIESZCZENIE.

Zamężna doktorowa Hermina Ludwika Karolina z Szmidtsdorfów Buterlin doszedłszy pełnoletności z małżonkiem swym tutejszym doktorem Wilhelmem Janem Butterlin układem sądowym z dnia 5. Października r. b. wspólności majątku i dorobku wyłączyła.

Miedzerycz, dnia 19. Listopada 1836.

Król. Pruski Sąd Ziemsko-miejski.

OBWIESZCZENIE.

Na olędрах Ludwinie, Zielonjłaki i Dobrjadziei należących do majątności Pleszewskiej, tudzież na Radlińskich i Grudzielskich olędрах, również w Nowymmieście nad Wartą Powiatu Pleszewskiego separacye wspólności i albuicya zaciągów i innych danin jest w biegu.

Podając to do publicznej wiadomości wzywamy wszystkich niewiadomych interessentów wspomnianych przedmiotów regulacyi aby się w terminie na

dzień 25. Kwietnia r. b.

zrana o godzinie 9tej w biurze podpisanej Kommissyi Specyalnej w Pleszewie wyznaczonym, końcem dopilnowania praw swoich zgłosili, w przeciwnym bowiem razie separacye i regulacye w mowie będące, nawet w przypadku, żeby niestawiający nadwerżeni przez nie zostali przeciwko nim ważnemi się staną i z żadnemi przeciwko sprawom formować się mogąciami excecpcyami i zarzutami słuchanemi nie będą.

Pleszew, dnia 4. Stycznia 1837.

Król. Kommissya Specyalna Powiatu Pleszewskiego.

Wyciąg z Berlińskiego kursu papierow i pieniędzy.

Dnia 17. Stycznia 1837.	Papiera- mi	Gotowi- zną
Oblięi dłuęu państwa . . .	102½	101½
Oblięi bankowe aż do włacznie lit. H.	—	—
Zachodnio-Pruskie listy zasta- wne	102½	—
Listy zastawne W. Xięstwa Poznańskiego	—	103½
Wschodnio-Pruskie	103½	—
Szląskie	—	106